

Lausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle / HE 183/2022 vp laiksi ympäristövahinkorahastosta

Yleistä

Konkurssiasiamies kiinnittää edelleen huomiota ympäristövahinkorahastolain HE-luonnosta koskevassa lausunnossaan (56/01/22) esiin tuotuun ensisijaisen vastuun selkeyttämisen tarpeeseen konkurssitilanteissa. Esitetty, sinänsä tarpeellinen, toissijaista vastuuta koskeva sääntely ei tuo ratkaisua tähän kysymykseen. Toimenpiteet konkurssilain (120/2004) muuttamiseksi ovat edelleen tarpeellisia.

Ensisijainen vastuu ympäristövahingosta tai torjunta- ja ennallistamistoimista yrityksen konkurssin alettua

Konkurssilakiin otettavat säännökset ympäristövastuista ovat edelleen tarpeen. Tämän lausunnon kohteena olevan hallituksen esityksen 183/2022 vp kohdassa 5.1.7 Julkisoikeudelliset ympäristövastuut konkurssitilanteissa (s. 69-70) selostettu ympäristövahinkojen korvaamisesta sekä torjunta- ja ennallistamistoimien toteuttamisesta johtuvien saatavien jako konkurssissa valvottaviin velkoihin ja konkurssipesän vastuulla oleviin massavelkoihin on ympäristövahinkorahaston perustamisen jälkeenkin relevantti. Yrityksen konkurssin alettua konkurssipesän mahdollinen vastuu ja korvaus- tai takautumissaatavan asema konkurssimenettelyssä vaikuttavat toissijaisen vastuun toteutumiseen ja määrään.

Ympäristövastuiden osalta kysymys konkurssipesän mahdollisesta vastuusta ja saatavan asemasta konkurssimenettelyssä edellyttävät asian ratkaisemista konkurssilaissa. Konkurssiasiamies ja konkurssiasiain neuvottelukunta ovat jo 13.2.2014 tehneet OM:lle aloitteen lainsäädännön selkeyttämiseksi ympäristövastuiden asemasta konkurssitilanteissa. OM:n ehdottama vastuunjaon malli ei tullut hyväksytyksi eduskunnassa (HE 221/2018 vp). Eduskunnan asiassa antamassa lausumassa edellytetään, että hallitus valmistelee konkurssipesän ympäristövastuuta koskevat säännökset, joissa otetaan tasapainoisesti huomioon sekä velkojen oikeus maksunsaantiin että ympäristöperusoikeuden näkökohdat (HE 221/2018 vp - EV 311/2018 vp).

Toissijaisen vastuujärjestelmän tarvetta korostaa se, että suurimmassa osassa aloitettuja konkurssseja ei ole varoja edes konkurssimenettelyn kustannuksiin. Tällöin aiheutuneiden kustannusten ja vahingon korvaaminen jäävät toissijaisen vastuujärjestelmän varaan riippumatta saatavan asemasta konkurssimenettelyssä.

konkurssiasiamies Terhi Maijala